

Το ασφαλιστικό της ΔΕΗ

Της Μιραντας Ξαφα*

Με αφορμή το άρθρο μου στην «Κ» στις 4/7/10, που αναφερόταν στην κάλυψη των ελλειμμάτων των προνομιούχων ΔΕΚΟ από τον προϋπολογισμό, δημοσιεύτηκε στην «Κ» επιστολή του κ. Ν. Χ. Γιαννόπουλου, συνταξιούχου ΔΕΗ (29/9/10), που αντικρούει την άποψη ότι οι ασφαλισμένοι στη ΔΕΗ ευνοούνται υπερβολικά και επιδοτούνται εις βάρος του ελληνικού λαού. Σε απάντηση, θα ήθελα να ήθελα να κάνω μερικές επισημάνσεις.

Το ύψος των συντάξεων σε διάφορους επαγγελματικούς κλάδους στην Ελλάδα δεν είναι αποτέλεσμα της εφαρμογής ενιαίων κανόνων, αλλά της υποχώρησης σε πολιτικές πιέσεις. Το ασφαλιστικό σύστημα ευνοεί ολιγάριθμες ομάδες πολιτικά ισχυρών συντεχνιών εις βάρος των υπόλοιπων συνταξιούχων, όπως αποδεικνύεται από το γεγονός ότι οι συντάξεις στον ευρύτερο δημόσιο τομέα είναι σημαντικά υψηλότερες από αυτές του ΙΚΑ. Όπως γράφει ο Παναγής Βουρλούμης στο βιβλίο του «Το ασφαλιστικό με απλά λόγια»: «Στη χώρα μας το ασφαλιστικό είναι ένα κουβάρι μέσα στο οποίο μπερδεύονται συμφέροντα και σκόπιμη παραπληροφόρηση». Ασφαλισμένοι σε στρατηγικούς τομείς, όπως η ΔΕΗ στην Ελλάδα ή οι ανθρακωρύχοι επί Θάτσερ στην Αγγλία, μπορούν να επιδιώξουν καλύτερη μεταχείριση με την απειλή της διακοπής εργασίας. Στον βαθμό που πετυχαίνουν, όταν δεν πρόκειται για επανόρθωση αδικιών, τέτοιες πιέσεις οδηγούν σε ασφαλιστικά συστήματα που αντανακλούν πολιτική δύναμη και όχι κοινωνική δικαιοσύνη.

Σε ποιο βαθμό η επιδότηση των συντάξεων της ΔΕΗ από τους φορολογούμενους αποτελεί επανόρθωση αδικιών; Αμέσως μετά τη θέσπιση Κανονισμού Ασφάλισης Προσωπικού της ΔΕΗ από τον εργοδότη τους το 1966, οι εισφορές των εργαζομένων ξεπερνούσαν κατά πολύ την καταβολή συντάξεων, δηλαδή το «ταμείο» της ΔΕΗ θα ήταν πλεονασματικό αν κάποιος έκανε τον κόπο να καταγράψει τις εισφορές και τις πληρωμές για συντάξεις. Με την «ωρίμανση» που συνεπάγεται η βαθμιαία αύξηση της αναλογίας συνταξιούχων προς ασφαλισμένους, αλλά και με την τεράστια διεύρυνση των «ασφαλιστικών δικαιωμάτων», έγινε ελλειμματικό κάπου στα μέσα της δεκαετίας του 1980. Κανείς δεν ξέρει με ακρίβεια φυσικά, αφού η ΔΕΗ επιμελώς φρόντισε να μην τηρούνται βιβλία, ούτε ποτέ έγινε αναλογιστική μελέτη. Η ωρίμανση ήταν το πρώτο στάδιο προς την προχωρημένη σήψη, στην οποία το ασφαλιστικό της ΔΕΗ έχει φτάσει σήμερα.

Με τη μετοχοποίηση της ΔΕΗ το 2001, υπήρχε κάποια βάση για την επιδότηση του Ταμείου της από το κράτος σε αναγνώριση των εισφορών των εργαζομένων που συνέβαλαν στο κεφάλαιο της εταιρείας. Η εγγύηση του Δημοσίου χρησιμοποιήθηκε όμως σαν λευκή επιταγή, με αποτέλεσμα η επιδότηση να έχει πια ξεπεράσει τα όρια της λογικής και έχει γίνει δυσβάστακτο φορτίο για την οικονομία.

Με τις σκανδαλωδώς υψηλές συντάξεις σε σχέση με τις εισφορές και τη μεγάλη αύξηση των αμοιβών και συντάξεων της ΔΕΗ την περασμένη δεκαετία, το ασφαλιστικό της ΔΕΗ έχει φτάσει να κοστίζει στον Έλληνα φορολογούμενο 700

εκατ. ευρώ τον χρόνο. Δηλαδή οι χαμηλοσυνταξιούχοι του ΙΚΑ, σε μια περίοδο που περικόπτονται οι πενιχρές συντάξεις τους, επιδοτούν τις υπέρογκες συντάξεις της ΔΕΗ!

Στην επιστολή του, ο κ. Γιαννόπουλος επικαλείται μελέτη της Wyatt και Prudential (σημ.: της PWC - η W&P είχε βγάλει για λογαριασμό της ΓΕΝΟΠ μεγαλύτερα νούμερα) που υπολόγισε την περιουσία από τις ασφαλιστικές εισφορές που είχαν ενσωματωθεί στην περιουσία της ΔΕΗ σε 3,2 τρισ. δραχμές (10,2 δισ. ευρώ) το 1999. Αυτό το ποσό ξεπερνάει κατά πολύ τη χρηματιστηριακή αξία της ΔΕΗ σήμερα (2,8 δισ. ευρώ) αλλά και την ανώτατη αξία που έφτασε ποτέ (8 δισ. ευρώ το 2007). Όπως εξηγεί ο Πλάτων Τήνιος στο νέο του βιβλίο «Το ασφαλιστικό: μια μέθοδος ανάγνωσης» και σε παλαιότερες μελέτες του, η εκτίμηση αυτή δεν στηρίχθηκε στις ενσωματωμένες εισφορές, για τις οποίες δεν υπήρχαν στοιχεία, αλλά στις υποχρεώσεις του Ταμείου που μπορεί να ξεπερνούσαν την αξία της εταιρείας! Δηλαδή η μελέτη κατέγραψε τις υποχρεώσεις για συντάξεις που υπήρχαν το 1999 και θεώρησε ότι αυτή ήταν η ενσωματωμένη περιουσία των εργαζομένων, εφόσον θεωρήθηκε ότι το κράτος τις είχε εγγυηθεί στο σύνολό τους.

Από το 2001 μέχρι σήμερα η επιδότηση του Ταμείου της ΔΕΗ από τον προϋπολογισμό αυξάνεται αλματωδώς, ενώ το ανώτατο όριο που είχε θεσπίσει ο ασφαλιστικός νόμος Μάνου το 1992 (ο λεγόμενος νόμος Σιούφα) καταργήθηκε προκειμένου να δεχθεί η ΓΕΝΟΠ τη μετοχοποίηση της ΔΕΗ. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 2773/99, που προβλέπει ρητά την αναγραφή του ετήσιου ποσού της επιδότησης στον προϋπολογισμό, η επιδότηση δεν δημοσιοποιήθηκε εφ' όσον πληρωνόταν από τα έσοδα αποκρατικοποιήσεων. Με τη σπάταλη και ανεύθυνη διαχείριση δημοσίων πόρων που χαρακτηρίζει την περίοδο της μεταπολίτευσης, εφάπαξ έσοδα χρησιμοποιήθηκαν για την πληρωμή μόνιμων δαπανών.

Καλώ επομένως την κυβέρνηση, στο όνομα της διαφάνειας και κοινωνικής δικαιοσύνης που επαγγέλλεται, να δώσει στη δημοσιότητα: (α) την αναλογιστική μελέτη της PWC και τις υποθέσεις στις οποίες βασίζεται, (β) τα ποσά με τα οποία έχει επιδοτηθεί το Ταμείο της ΔΕΗ από τον προϋπολογισμό την περίοδο από το 2001 έως σήμερα, και (γ) τα στοιχεία που απαιτούνται για μια αναλογιστική μελέτη, δηλαδή τον αριθμό συνταξιούχων της ΔΕΗ, τη μέση σύνταξη, τις εισφορές των εργαζομένων σε σχέση με τον μισθό τους και την ηλικία συνταξιοδότησης. Όταν θα έχουμε αυτά τα στοιχεία, θα μπορούμε να κάνουμε μια πιο εποικοδομητική συζήτηση βασισμένη στα πραγματικά δεδομένα και μακριά από δογματισμούς και συμφέροντα.

* Ιδρυτικό μέλος της Δράσης.